

Farmaceutische en medische wereld moet doping terugdringen

Jos Benders

Door onze redacteur

ERIK OUDSHOORN

HEERLEN, 10 dec. — Als het aan de Maastrichtse sportarts Jos Benders ligt, wordt 1984 het jaar van de dopingbestrijding. Hij meent dat de medische en de farmaceutische wereld zich scherper moet opstellen tegen het gebruik van stimulantia in de sport. Benders ontdekte dat Nederlandse sportbeoefenaars, naar het buitenland trekken om daar pepmiddelen te kopen. Vooral in België, maar ook in Frankrijk, Zwitserland en Italië kan doping gewoon worden gekocht in de apotheek, zonder dat daarvoor een recept vereist is.

Deze constatering was voor de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering van de Geneeskunst (KNMG) reden om bij monde van voorzitter dr. Daniels strengere gedragsregels voor artsen aan te kondigen. Jos Benders: "Er loopt in Nederland een x-aantal stromannetjes rond die hun brood verdienen met het binnensmokkelen van de dopingartikelen. Ik ken voorbeelden uit de krachtsportwereld en de wielersport. Maar er zijn ook artsen die hun medewerking verlenen aan dopingpraktijken. Ik denk dat het in Nederland gaat om een handjevol."

Jos Benders (32) was enkele jaren geleden betrokken bij het onderzoek naar dopinggebruik in het betaalde voetbal ("De resultaten van die steekproeven zijn later gebagatelliseerd. Er waren toch drie — tot vierhonderd voetballers die ooit wel eens wat gebruikt hadden. Een van hen krijgt nog steeds een specialistische behandeling wegens leverstoornissen."). Verder verricht de Maastrichtenaar al jaren dopingcontroles voor de Wielrenunie. Hij is bovendien werkzaam als medewerker bij het sportkeuringsbureau van de gezondheidsdienst in Heerlen.

Beroepsethiek

Als sportarts kwam Benders regelmatig in contact met sportbeoefenaars die hem om advies vroegen. Ze gebruikten doping of ze ondervonden daarvan de nadelige gevolgen. Naar aanleiding hiervan startte Benders een serie artikelen in het Limburgs Dagblad. "Dr. Daniels van de KNMG heeft mij gevraagd om alle feiten op tafel te leggen", zegt de Limburgse sportarts. "Ik overweeg dat te doen. Maar er is natuurlijk ook nog zo iets als een

beroepsethiek. Ik ben het er wel mee eens dat huisartsen die dopingartikelen op recept verstrekken, onmiddellijk geroyeerd worden als lid." Gé van Enst, de eerste gediplomeerde sportarts in Nederland, vindt dat er genuanceerd moet worden gedacht over de betrokkenheid van de medici. "Je bent als arts een hulpverlener", aldus Van Enst, "en daarin past ook het begeleiden van dopinggebruikers. Ik vind het net zo iets als abortus of heroïne. Voor heroïneverslaafden zijn er ook talrijke hulporganisaties. Het verstrekken van dopingartikelen op recept verwerp ik. Maar het is vaak moeilijk een scheidslijn te trekken. Je moet elk geval apart bekijken en niet alles op een hoop gooien."

Jos Benders is het met de zienswijze van Van Enst volledig eens. Hij kent ook de twijfelgevallen. De sportarts kreeg naar

aanleiding van zijn onderzoek 10 tot 15 brieven van dopinggebruikers. Daar waren ook niet-sporters bij, zoals een chauffeur en een barkeeper, die amfetamine gebruikten om wakker te blijven.

Benders: "Afbakening van goed en slecht is moeilijk omdat ook geneesmiddelen op de verboden lijst staan. Maar daar gaat het mij niet om. Er lopen in Nederland nog steeds artsen rond die denken dat het helpt als een sporter stimulerende middelen gebruikt. Ze vergeten dat ze dan meedoen aan broodroof en een stukje prestatievalsing. Wanneer je er als arts niet uitkomt, kun je altijd nog wijzen op de mogelijkheden van homeopathische middelen en acupunctuur, die ook stimulerend werken, zonder schadelijke gevolgen."

Benders noemt het voorbeeld van ex-wielrenner Klaas Pieter Sterk. "Deze jongen maakte een

amfetamine-deal met zijn huisdokter. De arts gaf hem een recept waarmee hij in Zwitserland tien dozen pervitine kon halen. Negen dozen mocht hij zelf houden, één was bestemd voor de arts. Als sporters bij mij komen om doping, weiger ik dat te verstrekken, maar ik zal ze niet slecht behandelen. Ik wijs ze wel op de gevaren. Laatst zei ik nog tegen iemand: "Je zult over 20 jaar nog wel eens aan mij denken als je prostaatkanker hebt. Jonge sporters zijn niet op de hoogte van de schadelijke gevolgen. Het is hard nodig dat er meer voorlichting komt."

Opschudding

In België heeft het onderzoek van Jos Benders al veel opschudding veroorzaakt. Vooral het verwijt aan het adres van de lankmoedige apothekers, die doping bij wijze van spreken in de vitrine hebben liggen en die voorraden aanvullen vanuit Frankrijk, heeft zijn effect niet gemist. De inspecteur van volksgezondheid van de provincie Limburg is een speurtocht begonnen naar middelen die zonder recept niet verkocht mogen worden. Deze week zijn de controles zelfs verdubbeld. Benders heeft niet kunnen aantonen of ook Nederlandse apothekers zich schuldig maken aan de verkoop van doping.

Wel werd hem duidelijk dat de farmaceutische industrie alderminst gebaat is bij de strijd tegen dopinggebruik. Benders volgde de herkomst van het medicijn deca-durabolin, een spierversterkend middel dat afwijkingen aan de geslachtsorganen kan veroorzaken. Het produkt wordt door Organon in Oss op de markt gebracht. Benders: "Via sportarts Rob Plumers, die daar werkzaam is, kwam ik te weten dat negentig procent van de anabole steroïden, die zij produceren, gebruikt wordt voor sportdoeleinden. Ik schat dat Organon daarmee een omzet maakt van 50 tot 100 miljoen gulden per jaar".

Geheel onafhankelijk van de privé-strijd van Jos Benders, heeft het Nationaal Instituut voor Sportgezondheidszorg (NISGZ) doping als jaarthema voor 1984 gekozen. Het NISGZ wil de discussie over het gebruik van stimulerende middelen in de sport opnieuw aanzwengelen, zoals dat momenteel ook in Engeland en de Verenigde Staten gebeurt. Hoogtepunt vormt een groot dopingcongres op 29 en 30 november in Utrecht.

zelfde woord verandert van betekenis als het op een hogere of langere wijze wordt uitgesproken. Het woord 'wies' wordt in de betekenis 'verstandig' lager uitgesproken dan in de betekenis 'melodie'. Zo worden ook meervoudsvormen aangegeven door klanken: 'daag' kan één of meerdere dagen betekenen, maar klinkt dan anders. Nederlanders uit andere provincies horen die klankverschillen niet, Chinezen daarentegen wel. Benders: "Een zuidelijke klankkleur kan goed synoniem zijn aan ABN, mits duidelijk verstaanbaar. Over het Randstads plat met tal van bijklanken, dat Veronica zo graag bezigt, lijken veel minder mensen te vallen."

Eigenlijk zouden alle landelijke omroepen hun medewerkers gelijkelijk moeten recrutereren uit alle windrichtingen, vindt Prof. Peer Scheepers van de Katholieke Universiteit Nijmegen, die onderzoek doet naar subtiele discriminatie, van bijvoorbeeld klankkleuren.

Benders: "Je mag iemand niet op zijn klankkleur discrimineren. Dus ook omgekeerd niet. Laat iemand met een harde g lekker zo blijven praten. Respecteer elkaar. Vaststaat dat er momenteel een aantal positieve gkrachten aan het werk zijn. Zachte g-krachten."

Jos Benders verzamelt nog steeds anecdotes over Limburg, Limburgers en klankkleur. Zijn adres: Postbus 1, 3770 Kanne (België).